

KVĚTEN 2017

ZPRAVODAJ

Městské knihovny v Přerově

příspěvkové organizace

ÚVODNÍK

Vážení čtenáři, uživatelé a návštěvníci Městské knihovny v Přerově,

úvodník květnového zpravodaje jsme se rozhodli věnovat zejména prvnímu zhodnocení naší nedávno zavedené aktivity nazvané **CHCI, ABY v KNIHOVNĚ...**, v rámci níž jsme dostali řadu námětů a připomínek. Z dosud obdržených 43 dotazovacích lístků jsme provedli důkladnou analýzu a nyní vám přinášíme krátké zhodnocení. Vyjádření ke všem vašim dotazům pak naleznete v nejbližších dnech také na webu knihovny.

Nejvíce vašich připomínek směřovalo k dostupnosti a kvalitě sociálního zařízení v hlavní budově knihovny na Žerotínově náměstí. Současný stav soc. zařízení vychází ze skutečnosti, že objekt knihovny byl projektován ve 20. letech minulého stol. jako rodinná vila, od jejíhož postavení nedošlo k žádným zásadním stavebním úpravám. Stávající soc. zařízení tak neodpovídají požadavkům na provoz knihovny, a to nejen pro veřejnost, ale také pro zaměstnance. Přístup veřejnosti k soc. zařízení je navíc komplikovaný z důvodu jeho nevhodného umístění mimo hlavní výpůjční prostory, což však momentálně nejsme schopni jakkoli změnit. Nicméně se pokusíme stávající prostory a přístup k soc. zařízení návštěvníkům knihovny zpříjemnit a zjednodušit, abychom aspoň částečně eliminovali tyto nedostatky.

S nevhodnými prostory knihovny na Žerotínově nám. souvisí rovněž nemožnost pořízení nápojového automatu, instalace klimatizace nebo vybudování literární kavárny. Všechny tyto návrhy se ale budeme snažit prosadit a realizovat v nově zřízené knihovně, které se v budoucnu, jak všichni pevně věříme, společně dočkáme.

Za přínosný a vítaný návrh považujeme pořízení biblioboxu, který čtenářům umožní vrátit knihy i mimo provozní dobu půjčoven. Bude však potřeba najít vhodné místo, kam bibliobox umístit, aby byl co nejlépe dostupný, proto do konce prázdnin připravíme seznam možných lokalit a necháme veřejnost o jeho umístění rozhodnout.

Zároveň se objevilo několik požadavků na zvýšení platů knihovnic. Velmi nás těší, že si vážíte práce našich zaměstnanců a přáli byste jim lepší finanční ohodnocení, platové podmínky jsou ovšem stanoveny příslušnými předpisy, které musíme dodržovat. V posledních 3 letech se na celostátní úrovni nicméně podařilo zvýšit základní platové tarify o cca 10 % a doufáme, že i v dalším období se dočkáme jejich dalšího nárůstu, který bude kompenzovat zvyšující se životní náklady.

Ke konci dubna jsme rovněž uzavřeli naši anketu týkající se využívání služeb přerovské knihovny a vylosovali tři účastníky, kteří obdrží knižní publikaci od Magistrátu města Přerova. Odměnu obdrží také další dva účastníci ankety, kteří co nejpřesněji tipovali celkový počet respondentů našeho šetření a shodně uvedli, že se ankety zúčastní 120 hlasujících. S podrobnými výsledky ankety vás již brzy seznámíme v připravované zprávě na našich internetových stránkách. Výhercům gratulujeme a stejně jako všem ostatním zúčastněným děkujeme za spolupráci!

Ing. Pavel Cimbálník
ředitel Městské knihovny v Přerově

PŘEHLED AKCÍ

AKCE PRO DĚTI

2. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Kreativně strávené odpoledne v knihovně na téma Zápich do květináče. **Půjčovna pro děti, Palackého ulice č. p. 1, od 14.00 hod.**

4., 11., 18., 25. 5. XBOX

Oblíbená herní konzole s množstvím zábavných sportovních aktivit je pro vás připravena každý květnový čtvrtek. **Půjčovna pro děti, Palackého ulice č. p. 1, od 14.00 hod.**

11., 25. 5. KLUB HRÁČŮ

Tradiční čtvrteční odpoledne plné deskových her, kvízů a soutěží. **Půjčovna pro děti, Palackého ulice č. p. 1, od 14.00 do 16.00 hod.**

12. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Kreativně strávený pátek v knihovně na téma Náramek pro maminku. **Půjčovna pro děti, Palackého ulice č. p. 1, od 9.00 hod.**

13. 5. KLUB HRÁČŮ

Hravé sobotní dopoledne v knihovně ve společnosti vašich nejoblíbenějších společenských her. **Pobočka Předmostí, Hranická 93/14 (stará škola), od 9.00 do 12.00 hod.**

AKCE PRO DOSPĚLÉ

3. 5. ČAČHTICE VE SVĚTLE NEJNOVĚJŠÍCH PODZEMNÍCH OBJEVŮ

Beseda s autorem literatury faktu Milanem Zachou Kučerou. **Sál Ministerstva zemědělství ČR v Přerově, Wurmova ul. 2, od 17.00 hod.**

4. 5. PRODEJ VYŘAZENÝCH KNIH A ČASOPISŮ

Prodej zastaralých a opotřebovaných knih a časopisů za symbolické ceny. **Suterén Městské knihovny v Přerově** (boční vchod od Žerotínova nám.), **od 8.00 do 17.00 hod.**

Městská knihovna v Přerově, příspěvková organizace

Rostliny pro zdraví,
v kuchyni i k ochraně zahrady
přednáška **ANDREY LENOCHOVÉ**

18. 5. 2017/17.00
učebna Městské knihovny
v Přerově, Žerotínovo nám. 36

Přihlášky ve **studovně MĚK**
v Přerově, Žerotínovo nám. 36,
na tel. **581 334 069**, e-mail
studovna@knihovnaprerov.cz

Vstupné 20 Kč/uživatelé MĚK zdarma

MĚK MĚSTSKÁ KNIHOVNA V PŘEROVĚ

/ Žerotínovo nám. 36 / 750 02 Přerov / TEL: 581 334 069, 724 534 108 / E-mail: sluzby@knihovnaprerov.cz / www.knihovnaprerov.cz /

18. 5. ROSTLINY PRO ZDRAVÍ, V KUCHYNI I K OCHRANĚ ZAHRADY

Přednáška Andrey Lenochové o využití bylinek. **Učebna Městské knihovny v Přerově** (boční vchod od Žerotínova nám.), **od 17.00 hod.**

23. 5. SLAVNOSTNÍ UKONČENÍ VU3V

Slavnostní ukončení letního semestru VU3V (určeno jen pro účastníky VU3V a jejich rodinné příslušníky). **Mervartova síň Muzea Komenského, Horní nám. 7, od 15.00 hod.**

24. 5. MU KO SURIN: THAJSKO S DĚTMI A POD STANEM

Cestopisná beseda s Petrou a Markem Míholovými. **Sál Ministerstva zemědělství ČR v Přerově, Wurmova ul. 2, od 17.00 hod.**

Městská knihovna v Přerově, příspěvková organizace

MĚK MĚSTSKÁ KNIHOVNA V PŘEROVĚ

24. 5. 2017/17.00 hod. / Ministerstvo zemědělství ČR v Přerově, Wurmova 2
vstupné 20 Kč/uživatelé Městské knihovny v Přerově zdarma

MU KO SURIN:
Thajsko s dětmi a pod stanem
cestopisná beseda s **PETROU A MARKEM MIHOLOVÝMI**

/ Žerotínovo nám. 36 / 750 02 Přerov / TEL: 581 334 069, 724 534 108 / E-mail: sluzby@knihovnaprerov.cz / www.knihovnaprerov.cz /

29. 5. KULTURNÍ AKADEMIE KNIHOVNY

Květnové setkání aktivních seniorů na téma Marie Terezie - soukromý život velké panovnice. **Učebna Městské knihovny v Přerově** (boční vchod od Žerotínova nám.), **od 13.00 hod.**

AKCE V MÍSTNÍCH ČÁSTECH

2. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Přání pro maminku. **Knihovna v místní části Vinary, Vinařská 5/18, od 17.00 hod.**

4. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Přáníčko pro maminku. **Knihovna v místní části Lýsky, U Silnice 18/44, od 16.30 hod.**

11. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Mamince k svátku. **Knihovna v místní části Čekyně, Na Červenici 2/32, od 16.00 hod.**

15. 5. TURNAJ V DESKOVÝCH HRÁCH

Hravé květnové odpoledne v knihovně ve společnosti oblíbených společenských her. **Knihovna v místní části Lověšice, Mírová 16/18, od 16.00 hod.**

15. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Srdíčka ze sádry. **Knihovna v místní části Henčlov, Zakladatelů 69, od 17.00 hod.**

18. 5. HERNÍ ODPOLEDNE

Květnové čtvrteční odpoledne v knihovně ve společnosti hry sudoku. **Knihovna v místní části Kozlovice, Grymovská 47, od 16.00 hod.**

20. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Májová tvořivá dílna. **Knihovna v místní části Dluhonice, Náves 32, od 17.00 hod.**

22. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Originální pohlednice z mozaiky. **Knihovna v místní části Lověšice, Mírová 16/18, od 16.00 hod.**

25. 5. TVOŘIVÁ DÍLNA

Sovičky ze dřeva. **Knihovna v místní části Žeravice, Na Návsi 40/100, od 16.30 hod.**

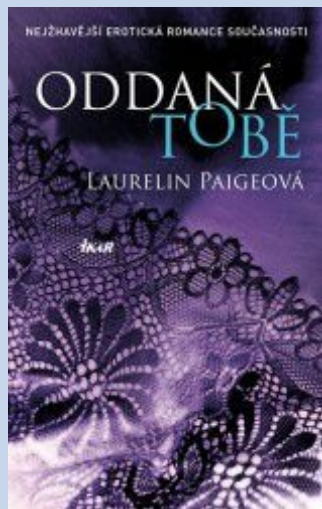
LITERÁRNÍ TÉMA MĚSÍCE

KDYŽ SE ZHASNE...

Je tady máj - lásky čas, a proto jsme se v knihovně ani nemuseli příliš dlouho zamýšlet, jakou tematicky zaměřenou literaturu vám v květnu nabídneme. Jak už jistě správně tušíte, půjde o erotické romány, které se zejména v posledních letech těší stále větší čtenářské oblibě. Svou zásluhu na tom jistě má slavná série knih, kterou má na svědomí autorka E.L. James, jejíž trilogie (Padesát odstínů šedi, Padesát odstínů temnoty, Padesát odstínů svobody) vyvolala po celém světě ohromný literární boom. Erotické knihy tu však byly již mnohem dříve - stačí se ohlédnout do minulosti a vzpomenout na legendární Lolitu Vladimira Nabokova, Boccacciův Dekameron nebo vůbec nejstarší knihu zabývající se lidskou sexualitou - Kámasútru. Pokud jste tedy ještě nestihli přijít erotickým románům na chuť, nechte se v květnu inspirovat některými našimi knižními tipy a možná si i vy tento druh literatury oblíbíte:

PAIGE, LAURELIN. Oddaná tobě. Vydání první. Praha: Ikar, 2017

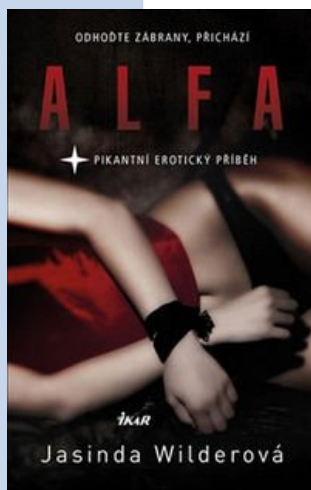
Vztah Alayny Withersové a Hudsona Pierca prošel mnoha zkouškami. Oba jsou přesvědčeni, že i přes minulé chyby si

dokážou odpustit a milovat se ještě oddaněji. Slíbí si se vši vážností, že od teď mezi sebou nebudou mít žádná tajemství. Proto je Alaynino srdce zlomeno tím bolestněji, když přijde na to, že Hudson svůj slib porušil, a navíc jí odmítá cokoliv vysvětlit. Jakkoliv ho miluje snad víc, než kdy dřív, tato poslední zrada její lásku málem pohrbí navždy. Ještě ke všemu se kolem ní motá bezcitná Celia, která je ihned ochotná toho využít.

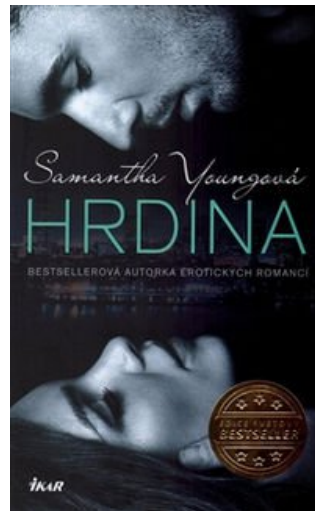
WILDER, JASINDA. Alfa. Vydání první. Praha: Ikar, 2016

Když se to stalo poprvé, připadalo mi to jako zázrak. Účty se mi kupily a dosahovaly takové výše, že by se mi je nikdy nepodařilo splatit. Krom toho jsem právě přišla o práci... A náhle, když už jsem ztratila naději, se ve schránce objevila obálka. Bez zpáteční adresy. Na ní moje jméno a uvnitř šek na deset tisíc dolarů. Stačilo by to na zaplacení všech dluhů a ještě by mi něco zbylo. Mohla bych se soustředit jen na školu. Začít zase žít. Dali

byste si na mém místě ten šek proplatit? Já to udělala. A pak znovu a znovu. Po roce mi kdosi zaklepal na dveře. Před domem stála černá limuzína a její šofér mi řekl jen: „Přišel čas splatit dluh.“ Nastoupili byste? Já jsem nastoupila. Ukázalo se, že někomu dlužím sto dvacet tisíc dolarů. A že mu teď patří.

YOUNG, SAMANTHA. Hrdina. Vydání první. Praha: Ikar, 2016

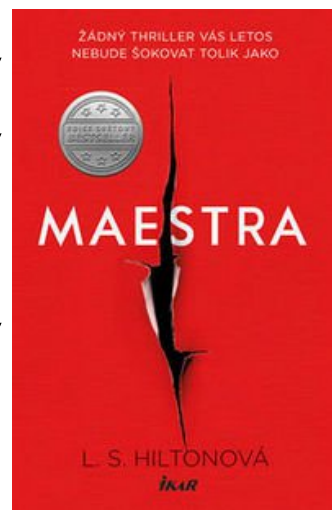

Pro Alexu Hollandovou byl vždycky hrdinou její otec dokud nezjistila, že ona a její matka nebyly jedinou rodinou, kterou měl. Zrazená a nejistá se snaží aspoň uspět ve své profesi, ale když má v popisu práce schůzku s Cainem Carrawayem, povolí jí nervy. Tenhle nádherný, úspěšný muž je s její minulostí až příliš spojený. Jak se tedy vlastně stalo, že kývla na jeho nabídku stát se jeho asistentkou? Přestože Caine není

právě vzorný šéf, navzdory minulým i čerstvým sporům je to k sobě začíná táhnout.

HILTON, L. S. Maestra. Vydání první. Praha: Ikar, 2016

Judith je slušné děvče. Pracuje přece v uznávané aukční síni, s nikým nechodí, na večírky ji neužije. A když přijde o práci, protože odhalí podvod s obrazem, zdá se, že odstrkovaná hodná holka ke štěstí tentokrát nepřišla. Jenže věci nejsou vždycky takové, jaké se zdají. A Judith není odevzdaná tichá květinka. Je to cílevědomá žena, kterou není radno podceňovat, a velmi dobře placená společnice na úrovni, která s klientem odjede na Francouzskou riviéru. Tím ovšem všechno teprve začíná. Drsný thriller ze světa aukčních sítí, vysokých peněz a neomalených praktik.

Tematicky zaměřené nabídky knižních titulů z oblasti beletrie i naučné literatury k absenčnímu vypůjčení naleznete každý měsíc v půjčovně pro dospělé na Žerotínově nám. 36.

KNIŽNÍ RECENZE

ZPĚV MAORA

Nový román spisovatelky Emmy Temple s názvem Zpěv Maora má ambice zaujmout příběhem se dvěma časovými a dějovými liniemi. Seznámí čtenáře se strastiplným osudem novozélandského chlapce Johna a s úlohou domorodé dívky motivující jeho další životní kroky, které se pozoruhodně protnou s cestami hrdinek v navazující, tematicky zdánlivě dosti odlišné části autorčina vyprávění.

Nový Zéland, 1944

Jedenáctiletý John vyrůstá spolu se svým mladším bratrem v disharmonické rodině. Jeho otec Georg je bohatým majitelem rejdářství, jehož loď vozí uhlí do Evropy. Po větší hádce s otcem se John dozví, že matka nezemřela, ale odjela zpět do rodného Německa, a že Johnův biologický otec zemřel při důlním neštěstí. Po ukončení rejdářské školy se tedy John rozhodne, že odjede do Německa a vyhledá svoji matku Evu. Přijme práci na lodi svého otčima a poprvé na vlastní kůži pocítí, proč mají

Georgovy lodě tak špatnou pověst. Nekvalitní jídlo, špinavé kabiny, tvrdá dřina a mizerný plat. Po marném hledání v Hamburku nachází John svou matku v Berlíně, ale když zjistí, že už má novou rodinu, uvědomí si, že nechce zničit její znovu nalezené štěstí. Rozhodne se tedy vydat zpět na Nový Zéland do známého prostředí a na nové lodi, která přepravuje i pasažéry, se seznamuje s mladou dívkou

Inge. John se s Inge postupně sblíží, avšak při velkém vlakovém neštěstí dívka tragicky zahyne. Nešťastný John se vrátí zpět do přístavu a najde si práci jako pomocný dělník. Vydělává jen proto, aby měl na nájem a na pivo a když se dostane do špatné společnosti, klesá na úplné dno. Z deliria ho probouzí až krásný zpěv maorské dívky.

„Co to děláš svému tělu? Jak to snese rodina, když se na tebe podívá? A co ty sám, nedělá se ti špatně, když se na sebe podíváš na zrcadla? Život je přece tak krásný a jedinečný, a ty ho takhle zahazuješ. To je tak ubohé.“ Jako by chtěla dodat svým slovům výraz, pokývala hlavou a věnovala se dál své práci. Prostě ho ignorovala, jak tam tak ležel v pokořující a trapné situaci. Začala si dokonce znovu zpívat, když uklízela odhozené sázenky a zbytky jídla. Její náladu a důstojnost nemohla tahle práce nijak pokazit. (Temple, E. Zpěv Maora)

John záhy pochopí, že je nejvyšší čas skoncovat s divokými večírky a najít si pořádnou práci. V přístavu tedy zajde za obchodníkem, který ho přijme na třídění ovoce, ale i přesto, že je John se svou novou prací spokojený, pomýšlí kvůli nevlastnímu otci na útěk do Ameriky. Naposledy se ještě vydá na pláž, kde narazí na svou osudovou maorskou dívku...

Mnichov, 1998

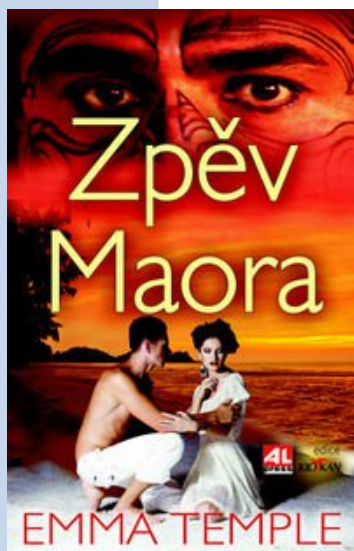
Katharina, mladá úspěšná novinářka, je svým šéfredaktorem pracovně poslána na Nový Zéland. Ze své služební cesty je nadšená, protože se opět setká se svou kamarádkou Sinou a její rozkošnou roční holčičkou Avou. Když se při zemětřesení Ava zraní na ruce, prokáže se v nemocnici hrozná diagnóza - Ava má rakovinu krve. Sina ihned začne hledat vhodného dárce kostní dřeně, ale nikdo z rodiny není vhodný. Tu si Sina vzpomene na strýce Johna a rozhodne se ho vyhledat, přičemž jí Katharina okamžitě nabízí svou pomoc - až totiž bude jezdit po Novém Zélandu a hledat zajímavé informace pro svou práci, může se poptat po Johnovi. V restauraci se mezitím seznámí s mladým mužem jménem Matiu, s nímž pozná zajímavá místa a prožije i malé dobrodružství.

Jestli má pravdu, pak naše dítě může zachránit jen transplantace kostní dřeně! Hned jsem si nechala udělat test a ty si taky musíš nechat vyšetřit krev, snad budeme mít štěstí a můžeme být dárce. Ale když ne, pak musíme hledat dál. A nesmí to trvat dlouho, jinak..." Hlas se jí znovu zlomil. "Ale ona přece vypadá tak zdravě!" Katharina byla celá bez sebe. "To je pravda," přikývla Sina. "Bez zemětřesení a té zlomené ruky bychom se o její rakovině dozvěděli až za několik týdnů. Takhle máme víc času na hledání vhodného dárce. To zemětřesení, to byla pro nás vlastně šťastná náhoda. Já vím, zní to idiotsky a sobecky. Celý den jsem ošetřovala lidi, kterým zničilo zemětřesení domy..., ale domy se dají znovu postavit - naše Ava je nenahraditelná!" (Temple, E. Zpěv Maora)

Podaří se Katharině nalézt Johna? Jak se bude dál vyvíjet její začínající vztah s Matiuem? A dostane malá Ava šanci na uzdravení? Odpovědi nejen na tyto otázky naleznete po přečtení knihy německé autorky Katrin Tempel, která píše pod pseudonymem Emma Temple. Začínala jako žurnalistka, dnes se věnuje psaní scénářů a vlastní románové tvorbě. Již při studiu se zajímala o Nový Zéland, kde strávila rok na farmě poblíž města Christchurch. V Městské knihovně v Přerově si můžete půjčit i její další knihu nazvanou Tanec Maora, která vyšla v roce 2015.

TEMPLE, EMMA. Zpěv Maora. Vydání první. Frýdek-Místek: Alpress, 2017.

Ivana Zemánková, oddělení pro dospělé

ZE ŽIVOTA I REFORMEM SLAVNÉ HABSBUŘSKÉ PANOVNICE

Ačkoli byla Marie Terezie často popisovaná jako konzervativní panovnice, nelze popřít fakt, že patřila ke třem nejvýznamnějším vládnoucím ženám v Evropě nové doby. Trojlístek nejsilnějších panovnic vytvořila spolu s ruskou carevnou Kateřinou a anglickou královnou Alžbětou. Tato habsburská vladařka položila základy modernizace říše a prostřednictvím svých reformů vedla ambiciózní zahraniční politiku. Pojďme se nyní blíže podívat na nejvýznamnější události ze života slavné panovnice, od jejíhož narození uplyne 13. května již 300 let.

Marie Terezie – rakouská arcivévodkyně, uherská a česká královna a císařovna Svaté říše římské – se v roce 1736 provdala za **Františka I. Štěpána**, vévodu lotrinského a arcivévodu toskánského, který byl v roce 1745 zvolen římskoněmeckým císařem. František Lotrinský si půvabnou devatenáctiletou modrookou blondýnku vzal v osmadvaceti letech, tedy třináct roků poté, co se prvně spatřili a po léta odloučení na sebe trpělivě čekali. Svě osudy spojili velkolepou svatbou ve Vídni a pro mladou princeznu se vévoda František stal velkou a celoživotní láskou.

Vládu převzala Marie Terezie v říjnu roku 1740 poté, co její otec Karel VI. po jednom lovu náhle zemřel. Bylo jí tehdy pouhých třiatdvacet let a s manželem Františkem Štěpánem měla dvě děti. Smrt císaře Karla VI. zanechala v politice nezkušenou Marii Terezii v obtížné situaci, neboť její bratřenci v Sasku, Bavorsku a Prusku jí upírali dědictví i navzdory pragmatické sankci, kterou chtěl Karel VI. zabezpečit osud svých dětí. Marie Terezie ovšem okamžitě prokázala svou rozhodnost, houževnatost, diplomatickou obratnost a odvahu vůči svým protivníkům a po mnoha konfliktech **zachránila rakouskou monarchii**. Dne 18. října 1748 byla podepsána smlouva z Cách, která ukončila válku o rakouské dědictví a umožnila Marii Terezii upevnit postavení.

Jakmile skončila válka, začala éra **vnitřních reformů**, z nichž nejvýznamnější byla jistě ta **školská**. Ještě v polovině 18. stol. bylo školství v českých zemích ve velmi bídném stavu – učitelské příjmy zůstávaly na úrovni žebráků (svůj žold učitel většinou dostával v naturáliích) a také školy obvykle představovaly spíše bídné chatrče. Mnohé obce měly dokonce školy pouze vandrovní, které se stěhovaly od dvora ke dvoru a výuka v nich probíhala pouze přes zimu, kdy děti nemusely pracovat na poli. Marie Terezie proto povolala na konci 18. stol. opata Johanna Ignaze Felbigera, který připravil moderní školskou reformu, jejímž základem bylo vybudování škol ve všech farních obcích. Na vesnicích měly být zřízeny jedno až dvoutřídní školy triviální (s výukou čtení, psaní a počtů), ve větších městech školy hlavní trojtřídní

a v Praze a Brně školy dovršující obecné vzdělání. Došlo také k intenzivnímu budování specializovaných, dříve neznámých škol – pro lepší představu jmenujme např. vojenskou akademii, orientální akademii, přadláckou školu, kreslířskou akademii, první vysokou školu báňskou v Banské Štiavnici nebo odbornou školu pro výchovu zvěrolékařů a podkovářů atd.

Zdroj: cs.wikipedia.org

Mladá Marie Terezie

Všeobecný školní řád z roku 1774 však do českých zemí nezavedl **povinnou školní docházku**, jak je tradováno, protože výslovně nenařizoval, aby děti do školy docházely – úřady nicméně počítaly s tím, že počet studujících dětí bude narůstat (povinná školní docházka byla na území Čech a Moravy definitivně uzákoněna až roku 1869). Nově byly za vlády Marie Terezie zavedeny školy, které poskytovaly vzdělání také dívkám, a základní pedagogickou metodou se stala hromadná výuka, která nahradila dříve preferovaný individuální přístup.

Nutností bylo také **zdokonalení správního systému státu**, protože fungující říše již nemohla být déle závislá na kolísajících zájmech šlechty. Reformy tedy vedly k oslabení zemské samosprávy a k soustředění moci v rukou vídeňského dvora. Hlavním představitelem správní reformy byl hrabě Haugwitz, který provedl významná opatření v oblasti berní a prosadil pevnou výši daní na 42 procent z výtěžku hospodaření, na jejichž vybírání zřídil zvláštní státní úřady.

pokračování na následující straně

Již během válek o rakouské dědictví byla započata **reforma armády**, která nejdříve spočívala v posílení vojska – z 10800 mužů se do konce 18. stol. rozšířilo na 245000 mužů. Zásadními změnami prošla armáda však až po roce 1765, kdy její správu převzal Josef II. Ten začal armádu centralizovat, sjednotil oděv vojáků a důstojnické hodnosti začal udělovat na základě schopností důstojníků. Vojsko se začalo ubytovávat v kasárnách a pevnostech (nejznámější Terezín) a odstoupilo se od klasického verbování – byla zavedena vojenská povinnost pro všechny muže (osvobození byli šlechtici, duchovní, úředníci a vzdělané osoby). Odváděni byli muži ve věku 17 až 40 let, kteří měřili nejméně 168 cm. Služba ve vojsku pak byla celoživotní.

K inovacím došlo na sklonku vlády Marie Terezie a za následného vladaření Josefa II. také v **zemědělství**. Na polích se začaly objevovat výkonnější typy pluhů a existovaly první secí stroje. Na úhorech se začínaly pěstovat pícniny nebo krmná a cukrová řepa, olejnaté plodiny, tabák, kukuřice, lepší druhy lnu a dokonce i morušovník. Ve velkém se konečně začaly pěstovat také brambory, které mnohdy zachránily obyvatele před hladomorem. Pěstování pícnin umožnilo i přechod ke stájovému chovu dobytka, zdokonalilo se hnojení a díky objeveným postřikům byly lépe chráněny rostliny před škůdci.

Jelikož v zemědělství nadále pracovala většina obyvatelstva, trpěla další odvětví nedostatkem pracovníků. Začaly se proto rozvíjet **manufaktury**, jejichž centrem rozvoje se staly Čechy a Morava. Majitelům manufaktur poskytovala vláda výhodné půjčky, prémiei odměňovala podnikatele a chránila domácí trh před zahraniční konkurencí. V manufakturách nacházela práci městská chudina i bezzemci a ve velkém rozsahu byla využívána i dětská práce. Největší rozmach se projevil v textilní výrobě, kde se zvýšila produkce plátna a rozvíjelo se vlnářství a bavlnářství.

Zrušení vnitřních cel mělo za následek **vznik jednotného trhu**. Vývoz z českých zemí skoro třikrát převažoval nad dovozem – vyváželo se plátno, sukno, lněná příze, vlna, sklo, cín, obilí, chmel, peří a dobytek. Největším finančním centrem byla Vídeň, v Praze probíhaly jen běžné peněžní operace. Po reformě měny roku 1750 byla zavedena jednotná celorakouská měnová soustava a byl zakázán oběh cizích peněz. Začala být užívána tzv. konvenční měna a v roce 1762 se objevily tzv. bankocetle, které se chápaly jako cenné papíry.

Jak vidíme, tereziánské reformy postihly postupně nejen všechny oblasti veřejného života, ale i **život soukromý**, když začaly kuriózními způsoby zasahovat do privátních záležitostí dříve svobodomyšlných a rozmařilých Vídeňanů. V roce 1747 např. vznikla **komise pro mravnostní otázky**, která měla kompetence zatýkat nebo konat domovní prohlídky tam, kde mohla být ohrožena mravní počestnost. Pověření agenti tak pronásledovali zejména zpěvačky,

herečky, cizince nebo muže, kteří navazovali bližší styky s „pochybnými ženštinami“. Dosud běžná a hodně rozšířená promiskuita začala být stíhána a byl vyhlášen boj s prostopášností a se šířením nebezpečných pohlavních chorob, za kterým stála samotná Marie Terezie. Vídeňané mravnostní komisi logicky v oblibě neměli a posměšně reagovali na vnucovanou počestnost třeba peprnými a posměšnými anekdotami či smyšlenými historkami o rakouské panovnici, kterou prohlašovali za nymfomanku střídající jednoho milence za druhým.

O tom, že zvěsti o přelétavých zájmech Marie Terezie byly pouze závistivými pomluvami, svědčí skutečnost, že **děti velmi požehnané manželství** panovnice s Františkem Štěpánem bylo nadmíru šťastné. Ačkoli jemu se jiné ženy bezpochyby líbily, jeho vztahy s nimi byly většinou krátké a diskrétní. Sám vynikal hospodářskou zdatností – snad také proto, že pocházel z rodu s malými příjmy a nebylo mu cizí starat se pozorně o finance. Není tedy divu, že po sobě zanechal velké jmění v hotovosti, nemovitostech i cenných papírech. Když v roce 1765 František Štěpán zemřel, nesla jeho ztrátu Marie Terezie velmi těžce a trvale nosila už jen vdovské šaty.

I přes citovou bolest však Marie Terezie i nadále zůstávala panovnicí a musela se podle toho chovat. Za spoluvladaře ustanovila roku 1765 svého syna **Josefa II.**, avšak brzy se ukázalo, že si v jistých otázkách i při nejlepší vůli vzájemně nerozumí. Poslední léta Marie Terezie byla smutná – podepsalo se na ní šestnáct porodů a znatelně ji vyčerpaly prodělané neštovice, na které zemřelo několik jejích dětí. Zbytek jejích životních sil definitivně vyhasl **29. listopadu 1780**.

Andrea Kopečková

Použitá literatura:

- EGGHARDT, Hanne. Muži Marie Terezie: její milování, její rádcí a opory trůnu. Praha: Ikar, 2017.
- ETZLSTORFER, Hannes. Marie Terezie: soukromý život panovnice. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010.
- Galerie nesmrtelných. Svazek 4, Evropané. Vyd.1. Třebíč: Akcent, 2000.
- HERRE, Franz. Marie Terezie: velká žena na habsburském trůně. Vyd. 2. Praha: Brána, [2012].
- HORA-HOŘEJŠ, PETR. Toulky českou minulostí : Od časů Marie Terezie (1740) do konce napoleonských válek (1815). 5. díl. 1. vyd. Praha : Baronet, 1996.
- RIEDER, Heinz. Marie Terezie: osudová hodina Habsburků. 1. vyd. Praha: Ikar, 1997.
- VOCELKA, KARL. Vše o Habsburcích. Praha: Ikar, 2016.
- WILLIAMS, HYWEL. Králové slunce: nejslavnější vládcí světových dějin. Vyd. 1. Praha : Knižní klub, 2010.

ČÍST SE VYPLATÍ!

Pro každého z nás má čtení jiný význam. Někdo si čte pro radost a zábavu, jiný ze zájmu nebo z nudy a někdo zkrátka jen proto, že číst musí - také se vám teď vybavily sáhodlouhé seznamy „povinné“ četby ze školních let? Odvěké zkušenosti i vědecké výzkumy ovšem skálopevně stojí na straně literatury a shodně potvrzují, že čtení má na člověka jednoznačně pozitivní vliv, a to již od jeho útlého dětství.

Ukázalo se však také, že pravidelné čtení dnešním dětem žalostně chybí. S válčujícím nástupem moderních technologií nastupuje ruku v ruce mentální útlum. Tam, kde schází již od raného vývoje návyk pravidelného čtení, vznikají o něco málo později propastné mezery ve slovní zásobě, ovládnání pravopisu, přirozeném rozvoji fantazie nebo v mezilidské komunikaci.

Veřejná podpora čtení nebyla dříve až tolik propagovaná, neboť četba byla každodenní součástí běžného rodinného života. Vlivem přetechnizované doby se však knihy začaly z domácností pozvolna čím dál více vytrácet. Dnešní děti se tak ke knihám mnohdy nedostanou jinak, než ve škole či v knihovnách. Jak ale dostat děti do knihovny, když do ní nechodí ani jejich rodiče?

Problematiku dětského čtenářství se v tomto ohledu snaží již několik let zdárně řešit Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP ČR), který má pod patronátem úspěšný projekt **Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka**. Princip projektu spočívá v tom, že knihovnu pravidelně navštěvují žáci prvních tříd základních škol, kteří jsou během celého školního roku postupně seznamováni nejen s provozem knihovny, ale i s knihami, autory a ilustrátory dětských titulů. Prvňáčci se také dozvídají, jak a kde taková kniha vzniká a jak se k ní mají co nejlépe chovat. Odměnou za jejich celoroční úsilí jim je pak tzv. pasování na čtenáře a získání prvního platného čtenářského průkazu, který využijí i v následujících letech, protože většina třídních učitelů spolupracuje s knihovnou i nadále a snaží se vést své svěřence ke čtení. Díky vzájemné spolupráci dětí, pedagogů a knihovnic jsou pak malí čtenáři schopni pracovat s texty a vyhledávat informace, které zrovna potřebují.

A jak to vypadá s letošními prvňáčky? Do projektu Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka se pro školní rok 2016/2017 zapojilo osm přerovských základních škol se svými 440 žáky prvních tříd, jejichž slavnostní chvíle už se nezadržitelně blíží! Ve dnech 30. května a 6. října totiž budou v dobové třídě v Muzeu Komenského v Přerově slavnostně pasování na čtenáře a kromě svého prvního čtenářského průkazu obdrží navíc neprodejnou publikaci s názvem Lapálie v Lampálii od autora Martina Šinkovského, která vyšla v nakladatelství Triton pouze pro účely této akce.

Každý rok se bohužel v knihovně setkáme i s několika případy, kdy si rodič výslovně nepřeje, aby jeho dítě v rámci projektu svůj čtenářský průkaz obdrželo. Na otázku, proč tomu tak je, zazní většinou jen strohá odpověď: „Doma máme knih dost!“ Pokud máte knihy doma, je to samozřejmě v naprostém pořádku. Nestačí však, aby tyto knihy ležely bez povšimnutí na polici, svědomitě plnily funkci lapače prachu a sloužily k obdivným pohledům návštěvám, jak bohatý máte domácí knihovní fond. Je potřeba z těchto knih dětem skutečně pravidelně číst a povídat si s nimi o jejich obsahu. Ne vždy totiž musí nepříliš šťastně zvolená kniha malého posluchače či čtenáře zaujmout a rozhodně není ani pravidlem, že dítě textu skutečně porozumí.

Nezbytnou součástí pasování prvňáčků na čtenáře je také slavnostní přísaha.

V knihovnách se proto dětem snažíme nabízet a doporučovat jen ty nevhodnější tituly v závislosti na jejich věku, čtenářské vyspělosti a zájmu. Současná nepřeborná nabídka knižního trhu naštěstí umožňuje čtenářům vybírat ze spousty titulů jako vystrížených přímo ze světa dnešních dětí. Aniž bychom si to jako rodiče totiž možná uvědomovali, již od útlého věku řeší téměř každé dítě nějaké problémy a hledá odpovědi na nejrůznější otázky. A právě tam, kde zrovna není k dispozici rodič nebo jiný dospělý, může únikovou cestu od nesnází představovat důvěrný společník v podobě knihy. Knihy, jejichž hlavní hrdina prožívá podobné situace a řeší stejné problémy jako dětský čtenář, který tak s pomocí četby může najít radu nebo rozveselení tam, kde se mu všechno zdá najednou smutné a šedivé.

Jak již bylo zmíněno, nejen na úrovni prvních tříd funguje spolupráce mezi knihovnou a základními školami. Děti se svými učiteli pravidelně docházejí do knihovny na lekce informační výchovy nebo tematicky zaměřené besedy, které jsou často spojené také se společným půjčováním knih. Dětské návštěvníci knihovny tak mají každý měsíc přístup ke knihám a vytvářejí si své čtenářské návyky, které si odnesou i do dospělosti. A že se vám zdá knihovna drahá? Běžná cena jedné nové dětské knihy se pohybuje v průměru od 180 Kč nahoru. Za roční registraci do knihovny zaplatí dítě do 15 let věku 50 Kč. Stále vám to přijde mnoho?

KDE NÁS NAJDETE

Půjčovna pro dospělé, Žerotínovo nám. 36
tel.: 581 219 094 / 581 334 068, 724 534 108
e-mail: sluzby@knihovnaprerov.cz

Studovna, Žerotínovo nám. 36
tel.: 581 334 069, 724 534 108

e-mail: studovna@knihovnaprerov.cz

Hudební oddělení, Žerotínovo nám. 36
tel.: 581 334 062, 724 534 108

e-mail: hudebni@knihovnaprerov.cz

Půjčovna pro děti, Palackého 1
tel.: 581 334 076, 724 519 662

e-mail: deo@knihovnaprerov.cz

Pobočka Předmostí, Hranická 93/14
tel.: 581 334 079, 724 519 634

e-mail: predmosti@knihovnaprerov.cz

Pobočka Trávník, Trávník 30
tel.: 581 334 078, 724 519 639

e-mail: travnik@knihovnaprerov.cz

Pobočka Velká Dlážka, Velká Dlážka 44
tel.: 581 334 077, 724 519 658

e-mail: dlazka@knihovnaprerov.cz

KNIHOVNY V MÍSTNÍCH ČÁSTECH

Čekyně, Na Červenici 2/32, cekyne@knihovnaprerov.cz

Dluhonice, Náves 32, dluhonice@knihovnaprerov.cz

Henclov, Zakladatelů 69, henclov@knihovnaprerov.cz

Kozlovice, Grymovská 47, kozlovice@knihovnaprerov.cz

Lověšice, Mírová 16/18, lovesice@knihovnaprerov.cz

Lýsky, U Silnice 18/44, lysky@knihovnaprerov.cz

Penčice, Rohová 1/124, pencice@knihovnaprerov.cz

Újezdec, Hlavní 61, ujezdec@knihovnaprerov.cz

Vinary, Vinařská 5/18, vinary@knihovnaprerov.cz

Žeravice, Na Návsí 40/100, zeravice@knihovnaprerov.cz

ON-LINE SLUŽBY

MĚJTE PŘEHLED O STAVU SVÝCH VÝPŮJČEK!

Přes www stránky našich on-line katalogů můžete nejen sledovat své aktuální výpůjčky a termíny jejich vracení, ale můžete si je dokonce i sami prodloužit - vyhnete se tak veškerým sankčním poplatkům a upomínkám. On-line katalogy naleznete na těchto www stránkách:

Carmen carmen.knihovnaprerov.cz

LWWW katalog.knihovnaprerov.cz

Pro mobilní telefony s OS Android je k dispozici verze knihovního on-line katalogu SMARTkatalog 2. Tuto aplikaci si lze bezplatně stáhnout na Google Play.

Zpravodaj Městské knihovny v Přerově, příspěvkové organizace - vychází jednou za měsíc, vydává Městská knihovna v Přerově, Žerotínovo nám. 36, 750 02 Přerov, tel.: 581 334 060, 724 534 108, e-mail: zpravodaj@knihovnaprerov.cz, web: www.knihovnaprerov.cz. Redakce, grafická úprava a korektury: Andrea Kopečková.

PROVOZNÍ DOBA

Půjčovna pro dospělé

Žerotínovo nám. 36

PO 8:00 - 18:00

ÚT 8:00 - 18:00

ST ZAVŘENO

ČT 8:00 - 18:00

PÁ 8:00 - 18:00

SO 8:00 - 11:00

Studovna

Žerotínovo nám. 36

8:00 - 12:00, 13:00 - 18:00

8:00 - 12:00, 13:00 - 18:00

ZAVŘENO

8:00 - 12:00, 13:00 - 18:00

8:00 - 12:00, 13:00 - 18:00

8:00 - 11:00

Čítárna

Žerotínovo nám. 36

PO 8:00 - 18:00

ÚT 8:00 - 18:00

ST ZAVŘENO

ČT 8:00 - 18:00

PÁ 8:00 - 18:00

Hudební oddělení

Žerotínovo nám. 36

8:00 - 18:00

8:00 - 18:00

ZAVŘENO

8:00 - 18:00

8:00 - 18:00

Oddělení pro děti a mládež, Palackého 1

PO 12:00 - 17:00

ÚT 12:00 - 17:00

ST ZAVŘENO

ČT 12:00 - 17:00

PÁ 9:00 - 11:00, 12:00 - 16:00

Pobočka Předmostí, Hranická 93/14

PO 9:00 - 11:30, 12:30 - 18:00

ÚT 12:30 - 17:00

ST ZAVŘENO

ČT 9:00 - 11:30, 12:30 - 17:00

PÁ ZAVŘENO

Pobočka Trávník 30

PO 9:00 - 12:00, 13:00 - 17:30

ÚT 12:30 - 17:00

ST ZAVŘENO

ČT 9:00 - 12:00, 13:00 - 17:30

PÁ 9:00 - 11:30, 12:30 - 16:00

Pobočka Velká Dlážka 44

PO 9:00 - 11:30, 12:30 - 17:00

ÚT 9:00 - 11:30, 12:30 - 17:30

ST ZAVŘENO

ČT 9:00 - 11:30, 12:30 - 17:30

PÁ 12:00 - 16:00

BUĎTE S NÁMI I NA FACEBOOKU!

www.facebook.com/KnihovnaPrerov/

www.facebook.com/TeensClubPrerov/

Zaujal vás náš zpravodaj a chtěli byste se zčásti podílet na jeho podobě? Rádi píšete články, vyjadřujete své názory a máte zajímavé postřehy týkající se světa literatury a knihovnictví? Posílejte nám své příspěvky na e-mail ZPRAVODAJ@KNIHOVNAPREROV.CZ a my v každém čísle zpravodaje uveřejníme některý z nich.